

פרקי אבות

אז פונה אליו נתן הנביא באפן ישיר, ואומר לו: "אתה האיש". לאחר שדוד המלך חרץ את דינו, לא נותר לו במה להצטרף, והוא אכן מודה ואומר: "חטאתי להשם". אולם, אומר הבעל שם טוב, אדם שמרבה לדון את הזולת לכף זכות, הרי כשיבקשו ממנו חוות דעת על מעשיו של השני, מיד ידון אותו לכף זכות כפי שהיה רגיל לדון בעולם הזה, וממילא גם אותו ידונו באותה מדה, ויש לו סכוי גדול לצאת נקי בדין. הרי לפנינו מליץ יושר שיוכל לזכות את האדם ביום הדין הגדול והנורא.

רפן יוחנן בן זכאי קבל מהלל ומשמאי. הוא היה אומר, אם למדת תורה הרבה, אל תחזיק טובה לעצמך, כי לכה נוצרת. (ב.ח.)

עבדי ה'

אומר הרב פינקוס זצ"ל: ישנה נקודה חשובה מאד שרבים מאתנו טועים בה. נקח למשל; יהודי בעל תשובה שהיה מחלל שבת בפרהסיא, היה במ"ט שערי טמאה, וה' עזר לו והוא חזר בתשובה. הוא עדין לא שומר הפל, אף הוא נמצא בתהליך של עליה - שומר שבת, מניח תפלין, לא אוכל חזיר, ועוד. והנה יום אחד הוא נמצא באיזה מקום, והוא רעב. נכנס לאיזו חנות, רואה מוצר פלשהו, לא חזיר, אף הוא לא בטוח שזהו מאכל פשר, ואף על פי כן הוא מחליט לאכול אותו. מה עובר לו במחשבתו בשעה שהוא אוכל? בתת ההפרה הוא עושה חשבון פנה: רבוננו של עולם, אני הייתי חלוני, ואתה כתבת בתורה שלך "עבר אדם עבירה וישנה בה, נעשית לו פהיתר", הייתי יכול להשאיר חלוני, עובדה שכל האחים שלי נשארו חילונים, אבל אני בטוב לבי, חזרתי בתשובה, ותרתי על חלול השבת, אבל שלא לאכול מאכל זה? ! אין צורך להגזים. מקרה נוסף: בעל הבית' לומד בכל לילה שיעור גמרא. אחרי השעור הוא מגיע הביתה, מתנייב על הספה, ומתחיל לקרוא עתון. הוא רואה למולו ארון מלא ספרי קודש, ואז הוא אומר לעצמו: "רבוננו של עולם, אני לא אברך, אני בעל בית, התנדבתי בטוב לבי ללכת לשעור גמרא, ואם כן, אל תגזים, אל תאמר שאסור לי לקרוא את העתון". וכן הלאה וכעת הגענו לבני התורה. בחור ישיבה לומד היטב, ומשתדל להיות נוכח בכל סדרי הישיבה. מגיע 'בין הזמנים', והוא נוסע הביתה, ואז הוא אומר לעצמו: "רבוננו של עולם, אינני מתמיד גדול, בטוב לבי למדתי היום כמה שעות, ואתה עוד אומר לי בלילה ללמוד כמה שעות נוספות?! רבוננו של עולם מה אתה רוצה מחיי, וכי הייתי מחוייב ללמוד ב'בין הזמנים', והרי לפני שנה ולפני שנתיים לא למדתי כלל ב'בין הזמנים', יבוא יום שאהיה מתמיד, אבל היום אני חושב שמספיק לי למוד

שמעון הצדיק היה משירי כנסת הגדולה. הוא היה אומר, על שלשה דברים העולם עומד, על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים: (אבות א.ב.) ועל גמילות חסדים

במסכת ראש השנה (דף יח.) מובא, שרבי ואבבי מבית עלי היו, ורבצה עליהם הקללה שימותו בקצור ימים ושנים, אולם רבא עסק בתורה ולכן חי ארבעים שנה, ואלו אבבי שעסק גם בתורה וגם בגמילות חסדים, חי ששים שנה. והקשה הגאון הרב שטיינמן זצ"ל, צריך באור, שהרי כשאבבי עסק בגמילות חסדים, בודאי רבא עסק בתורה, ואם כן, הרי תלמוד תורה שקול כנגד פל המצוות וחסוב יותר מגמילות חסדים, ומה הייתה הטענה על רבא שבגלל זה מת לפני אבבי? ובאר הרב: מה יותר מזין בשר או מים? ודאי שבשר. אבל ללא מים, לא נתן לבשל כלל את הבשר. תורה בודאי שהיא חשובה יותר מגמילות חסדים, אבל כדי לקיים מצוות תלמוד תורה פראוי, צריכים גמילות חסדים, משום שגמילות חסדים היא ה'מים' שעל ידם מבשלים את ה'בשר'.

הגאון הרב שטיינמן זצ"ל

יהושע בן פרחיה ונתאי הארפלי קבלו מהם. יהושע בן פרחיה אומר... והגוי דן את כל האדם לכף זכות (א.ו.) כפי שאדם דן את חברו כך ידונו אותו:

כתוב במדרש שמואל, כי בשעה שהאדם בא לפני בית דין של מעלה, הקדוש ברוך הוא רוצה כי האדם יספיק עם פסק הדין שיפסקו עליו, אף מאחר שאין אדם רואה חובה לעצמו, ועל כל עוון שיוכיחו לו שעשה, הוא ימצא הסברים למה לא מגיע לו להעניש. לכן לפני שדנים את האדם, הקדוש ברוך הוא מלמד את האדם את כל דיני התורה. פעת הוא מבין לעמק את חמרת העוונות, ויודע מהו עונשם של כל החטאים. עכשיו מציגים לפניו מקרים שונים, וכביכול נותנים לו להכריע בהם את הדין; מה דינו של העובר עברה פלונית, מה עונשו של העושה חטא אלמוני, וכן הלאה. האדם חורץ את הדין בבטחה לאור הידע שרכש, ומכריע ללא הסוס לחובה כפי שלמד מן התורה שלמדוהו. ואז לאחר פסקי הדין, מראים לו כי אלו עבירותיו ואלו חטאיו, ולמעשה הוא חרץ את דינו כמו פיו. פעת שוב אין בידו במה להצטרף, וכל שנותר לו הוא להצדיק עליו את הדין. וכך נהג נתן הנביא, כאשר נשלח על ידי הקדוש ברוך הוא להוכיח את דוד המלך על מעשה בת שבע. הוא בא אליו בעקיפין, ומתחיל לספר לו על עשיר אשר גזל את כבשתו היחידה של העני. דוד שומע זאת, "ויחר אף דוד באיש העשיר מאד, ויאמר אל נתן: חי ה' כי בן מות האיש העשה זאת, ואת הכבשה ישלם ארבעתים".

שקטים חודרים צמוק", הם זוחלים ושוטפים את כל אשר יעמוד בדרךכם, עד כי כל גבורי פח לא יוכלו לעמוד כנגדם, משום שהם שפלים, שהרי המים זורמים תמיד כלפי מטה. מכאן ילמדו כל בעלי מדות, שאין להן תזק כמדת ההכנעה, כי העניו והשפל רוח, אפילו רבים לוחמים בו, לא יוכלו לו, המה יאבדו והוא לעולם יעמוד. מה שאין כן המתנאה והמתנשא.

רבו יהונתן אייבשיץ "בספרו "עצרות דבש"

הלכה: שמחה וצדקה ביום התספורת של ילד

משום חיוב מצוה זו נהגו שמחה ביום שמספרים את הילדים הקטנים לראשונה, ומשאיירים להם פאות הראש. מחלקים יין ומגדנות, ומברכים זה את זה שיגדילו את בניהם לתורה. יש הגונזים בביתם את השער הראשון שנגזז למצוה. יש שנוהגים לתת צדקה כמשקל השער. הרבה נוהגים לקיים את התספורת זו ב"ג בעומר, ויש העושים זאת במירון, ליד קברו של רבי שמעון בר יוחאי.

ספר "בין פסח לשבועות"

פתגם: איזוהי ידידות כוזבת? ידידות הדומה לצל: כאור היא קיימת ובחושך נעלמת.
ספר "שמחה"

חקירה: קריאת התורה

אסור לצאת מבית הכנסת בזמן הקריאה, משום כבוד קריאת התורה, או משום כבוד ספר התורה (ביכורי ארץ ברכות ח"א א-מ, הובא בחקירות במסכת ברכות ב)
ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: ברוב דברים

שאלו לרב בישראל: המגידים, כידוע מרבים בדברי מוסר ותוכחה, ומדוע אינם משפיעים על הבריות, לשפר מידותיהם ולהעביר חטאים מן הארץ? השיב אותו רב: הלא מקרא מפורש הוא במשלי: "ברוב דברים לא יחדל פשע."
ספר "חד וחלק" חלק ד' (דף קמו)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, מאיר בן גבי זווירה, מוריס משה בן מרי מרים, ששא בנימין בין קארין מרים ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, חיים אהרן לייב בן רבקה, שמחה ג'וזת בת אליו, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, פייגא אולגה בת ברנה, רבקה בת ליוה, ריש'רד שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עוזא, חנה בת רחל, יעקב בן אסתר, דוד בן מרים, יעל בת כמנונה, ישראל יצחק בן ציפורה, רפואה שלימה ולידה קלה לרבקה בת שרה. זרע של קיימא לחניאל בן מלכה ורות אוריליה שמחה בת מרים. זיווג הגון לאלודי רחל מלכה בת חשמה. לעילוי נשמת: גיינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח. יוסף בן מייכה.

של כמה שעות בבקר... "זוהי טעות יסודית בכל המשג של היהדות, כי יסוד היהדות הוא - "עבודת", ועבודת היא שעבוד תמידי. תמצית סגית העבודת במלים ברורות היא: "אם תאבו ושמעתם, טוב הארץ תאכלו, ואם תמאנו ומריתם, תרב תאכלו" (ישעיה פרק א). הקדוש ברוך הוא כביכול אומר: אל תעשה לי טובות, אתה עבד שלי, בראתי אותך, והוצאתי אותך ממצרים, ואל תתערב בהשבונות שלי מדוע ציוויתך לעשות כך, כי זוהי פקודה, שנאמר: ויהיית בן יומם ולילה, ואני עומד עליך עם מקל ועם חרב, לראג שתקיימה בין אם אתה חלוני, בעל הבית, או בן תורה. זוהי עבודת אמתית שבעבודה נוצרנו.

רב פינקוס זצ"ל

רבי ישמעאל אומר, הוי קל לראש ונוח לתשחרת, ונהוי מקבל את כל האדם בשמחה: (ג.ח)

מסים התנא ואומר, שתקבל כל אדם בשמחה, כלומר, עלינו לנהג בצורה יפה ומכבדת לא רק כלפי אנשים המכבדים בעינינו, אלא בעקר כלפי אנשים שלא מוצאים חן בעינינו, וזאת היא העבודה הגדולה וכתב רבי ירוחם ממיר, שפאשר בא לפניך עני מלכה, עם מעיל שנודרף ממנו ריח רע ומראהו אינו טוב, אל תסלוד ממנו, אלא אדרבא, תריח היטב את המעיל שלו, כי ריח ניהוח שפזה לא תמצא... והביא לך סיוע ממה שמצינו בקרבן עני, שהעני שמביא תורים או בני יונה כדי להקריבם, מצוה להקטיר על המזבח את הנוצות שלהם, ואף על פי שאין לה ריח רע מריח של נוצות נשרפות, בכל זאת שורפים אותם מפני שהמזבח מתהדר בריח זה, כי זהו ריח נחוח לפני ה' יתברך. וכבר אמר הנביא ישעיה: כי פה אמר רם ונשא שכן עד וקדוש שמו, מרום וקדוש אשפון, ואת דבא ושפל רוח, כלומר הקדוש ברוך הוא נמצא עם אותו עני שפל ומדבא, ולכן יש לקבלו כראוי. יש להוסיף, שגם אם יבוא לפניך אדם שבצעירותו לא היה קל לו לעבוד את ה' יתברך, וכעת רצונו לפתח דף חדש בחיים ולהתחיל ללמד תורה ולעשות מצוות, תקבלהו בשמחה, ותורה לו את הדרך אשר ילך בה. וכן אם בא לפניך אדם שבצעירותו היה קל לעשות רצון ה' יתברך, ולעת זקנותו פרש מדרך התורה, תלמד עליו זכות ותקבלו בשמחה.

רבי ירוחם ממיר

רבי לויטס איש יבנה אומר, מאד מאד הוי שפל רוח, שתקנת אנוש רמה (ד.ו)

מעלת השפל וגנות המתנשא

צות של מכבי אש זריז ויעיל, יצליחו במהרה להשתלש על האש ויכבו אותה. אולם שטפון מן הים קשה לעצר, כי הוא יגוף ויסחף את כל אשר עומד בדרך, והרי הוא מפרק הרים ומשבר סלעים, והופך מגדלים, ועוקר ארזים. מה ההבדל בין האש למים? האש הוא גבה רוח, והשלהבת מתלהטת כלפי מעלה, ולכן על ידי שפיכת מים תשקע האש, והיה כלא היתה. לא כן המים. מים

